

นโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ของเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง*

POLICY FOR PROMOTING COMMUNITY POTENTIAL IN MULTI- CULTURAL SOCIETY OF TRANG CITY MUNICIPALITY, TRANG PROVINCE

ไพรัช วัฒนกุล¹

Phairat Watanakul¹

พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร²

Phramaha Ekkawin Piyaweero²

สุปรีชา ชำนาญภูมิพร³

Supreecha Chamnanphuttiophon³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: boovy2535@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษานโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง การวิจัยครั้งนี้แบบผสานวิธีเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามทำการสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน เก็บการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

* Received 19 April 2023; Revised 29 April 2023; Accepted 30 April 2023

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมของเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการสร้างรายได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.74)

2. นโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมของเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง 1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพในชุมชนร่วมกับหลายชุมชนเพื่อที่จะได้เห็นข้อแตกต่างของแต่ละชุมชน 2. ควรมีการวิจัยแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมในทุกอาชีพของชุมชนเพื่อให้เกิดองค์ความรู้นำไปสู่การกำหนดนโยบายปฏิบัติในพื้นที่จริง 3. ควรมีการศึกษาวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยให้คนในชุมชนร่วมในขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนถึงควมมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและปัญหาด้านต่างๆ ของชุมชน

คำสำคัญ: นโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชน, สังคมพหุวัฒนธรรม

Abstract

The objectives of this research 1) To study the policy, everyone will be supported by the multicultural community in Trang, Trang 2) to analyze the problem and will explain to the following communities. A questionnaire was used to survey with a sample of 381 people. In-depth interviews were collected by using an interview form of 5 people. Quantitative data were analyzed by means and standard deviations, analyze qualitative data by analyzing content and context.

The results showed that: 1. The results of the opinion level analysis on the policy to promote community potential in the multicultural society of Trang Municipality, Trang Province, including 5 aspects: economic, management, Promotion of community enterprises and community products on strengthening the community income generation at a high level ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.74)

2. Community Potential Promotion Policy in the Multicultural Society of Trang City Municipality, Trang Province 1. There should be research and development cooperation in the development of career promotion in the community with many communities in order to see the differences in each community. 2. There should be research on development guidelines that cover all occupations of the community in order to create a body of knowledge that can lead to policy formulation and practice in the actual area. 3. Community enterprises should be studied in the form of participatory action research. by allowing people in the community to participate in the research process To exchange knowledge and reflect the participation of the community in community enterprise development and various problems of the community.

Keywords: Community Potential Promotion Policy, Multicultural Society

บทนำ

สังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society) เป็นสังคมที่ประกอบด้วยกลุ่มคนที่มีความหลากหลายมีความแตกต่างกันทางสังคมและวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นด้านศาสนา ภาษา การแต่งกาย การเป็นอยู่ ฯลฯ เพราะแต่ละกลุ่มชนมีความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันการที่จะทำให้แต่ละคนสามารถอยู่ร่วมกันในชุมชนหรือสังคมเดียวกัน

ด้วยการพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือกัน ไม่มีการเบียดเบียนกันไม่ทำร้ายกัน หรือไม่ละเมิดสิทธิของกันและกัน แต่ละกลุ่มชนสามารถประกอบพิธีกรรมทางศาสนาได้ตามความเชื่อและศรัทธาของตนเอง อย่างมีเสรีภาพ โดยไม่มีการกีดกัน ก้าว่ำย ล่วงละเมิด หรือก่อวุ่นซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมได้อย่างสันติ สงบ และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยไม่มีปัญหาขัดแย้งหรือความรุนแรงระหว่างกัน จึงต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจกับความเป็นสังคม พหุวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้งและรอบด้าน (ัญญวรินทร์ ภักดีธนภิตต, 2557) สังคมพหุวัฒนธรรมของภาคใต้ความเชื่อมโยงกับประชาธิปไตยอย่างแนบแน่น หรือพหุวัฒนธรรมนิยมเป็นแนวคิดที่เรียกร้องและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยนั่นเองหากพิจารณาในจังหวัดภาคใต้ในอดีตจนถึงปัจจุบันก็ยอมรับในวิถีการดำเนินชีวิตแบบพหุวัฒนธรรมตลอดมาและในอดีตประชาชนก็อยู่ร่วมกันในสังคมแบบพหุวัฒนธรรม ในขณะที่ความขัดแย้งในสังคมพหุวัฒนธรรมที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนี้เป็นสิ่งทุกคนต้องร่วมมือกันแก้ไข เพราะนับวันความหลากหลายทางวัฒนธรรมจะพบมากขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งสังคมยิ่งเพิ่มความสลับซับซ้อนอันเนื่องมาจากการอพยพผู้คน แรงงาน การเคลื่อนย้ายทางสังคม การผสมกลมกลืน ซึ่งเป็นตัวแปรที่ทำให้ความขัดแย้งและปัญหาต่างๆ เพิ่มมากขึ้นทวีคูณ สังคมพหุวัฒนธรรมมักเกิดปัญหาความขัดแย้งและกระทบถึงความมั่นคงของรัฐ การรวมความหลากหลายเอาไว้ ไม่ว่าจะเป็ความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา ความแตกต่างหลากหลายทางชนชั้น มาใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม สิ่งที่จะลดความขัดแย้งหรือป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด คือ รูปแบบการใช้ชีวิตร่วมกัน โดยมีความเท่าเทียม ความเสมอภาคและความเข้าใจในรากวัฒนธรรมของกลุ่มนั้นๆ

ดังนั้นนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรม เป็นกระบวนการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งเป็นรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชน กระบวนการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจึงเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการพัฒนา นั่นหมายความว่า ชุมชนมีขีดความสามารถหรือศักยภาพในการพึ่งตนเองได้ในระดับหนึ่ง ด้วยกระบวนการภายในของชุมชนแม้ว่าในระยะแรกเริ่ม

องค์กรภายนอกจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญก็ตาม แต่ท้ายที่สุดคำตอบของการพัฒนานั้นต้องขึ้นอยู่กับชุมชน การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชนและคนในชุมชนต่างๆ ให้สามารถพึ่งพิงตนเอง เกื้อกูลซึ่งกันและกัน รักษาความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ได้อย่างเข้มแข็ง ท่ามกลางลักษณะทางกายภาพของชุมชนที่แตกต่างกันที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ แต่ละชุมชน/หมู่บ้าน ที่มีการรวมตัวกันเป็นชุมชนตามสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ ความเชื่อทางศาสนาเชื้อชาติ ลักษณะการรวมตัวของผู้คนในสังคมไทยมีการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มาอาศัยอยู่ชุมชนมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าการอยู่ภายในสังคมพหุวัฒนธรรมจำเป็นจะต้องมีนโยบายต่างๆ เพื่อส่งเสริมศักยภาพชุมชนบนพื้นฐานของความหลากหลายในทุกมิติ

จังหวัดตรัง เป็นจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ ที่นับได้ว่าเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ประชาชนมีความหลากหลายเชื้อชาติทั้งไทย จีน แขก นับถือศาสนาที่แตกต่างกัน ประเพณีวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อที่หลากหลาย ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาจะเป็นศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ส่วนใหญ่มีเชื้อสายมาจากชาวจีน ส่วนมากจะนับถือศาสนาพุทธ ควบคู่ไปกับการถือศีลกินเจ ตามฤดูกาลที่มีตามศาลเจ้าต่างๆ ส่วนศาสนาอื่นๆ มีอยู่บ้างเพียงส่วนน้อยและคล้อยตามประเพณีของชาวจีนไปบ้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในตัวเอง ภาพของการอยู่ร่วมกันในชุมชน กิจกรรมต่างๆ คนไทยพุทธก็มีไทยมุสลิมก็เข้าร่วมในกิจกรรม กรณีกิจกรรมคนไทยมุสลิมก็มีคนไทยพุทธก็เข้าร่วมกิจกรรมเป็นเรื่องปกติในพื้นที่ การจะสร้างสรรค์กิจกรรมดีๆ เพื่อหนุนเสริมศักยภาพชุมชนลดปัจจัยเสี่ยงเพื่อสุขภาพ ในพื้นที่จึงสามารถกระทำได้ไม่ยาก และเกิดผลลัพธ์ที่ดีในพื้นที่ชุมชนสำหรับบริบทสังคมภาคใต้ เป็นแบบพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society) เป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมหลากหลายที่ประกอบด้วยความแตกต่างหลากหลายของกลุ่มคน ที่แต่ละกลุ่มให้คุณค่าและความหมายเชิงกระบวนการคิดและสัญลักษณ์ต่างกัน อันเกิดจากการสร้างวัฒนธรรมที่มาจากปัจจัยด้านศาสนา เชื้อชาติ อายุ เพศ ชนชั้นทางสังคม การศึกษาจะเป็นตัวสำคัญที่กำหนดเกี่ยวกับความเชื่อ ความรู้สึกและการกระทำของบุคคลในลักษณะของการรวมกลุ่มต่างๆ ของสังคมใหญ่ย่อมมีการประสานของกลุ่มต่างๆ ในสังคมเข้าด้วยกัน

จากข้อมูลข้างต้น เป็นเหตุให้ผู้วิจัยซึ่งมีประสบการณ์ทำงานด้านสังคมพหุวัฒนธรรมในสังคมไทยมา มีความสนใจที่จะศึกษาว่าเทศบาลนครตรัง มีนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการบริหารจัดการ ด้านเศรษฐกิจ และด้านการสร้างรายได้ อย่างไรก็ตาม นอกจากนั้นผลของการวิจัยจะได้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อส่งเสริมศักยภาพชุมชนใช้ในการอยู่ร่วมกันของประชาชนที่มีศาสนา ความเชื่อ ประเพณี ค่านิยมที่ต่างกัน ลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และนำไปสู่การรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนให้ยังคงอยู่ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Method Research) ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนในเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง จำนวน 59,894 คน

1.1 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง จำนวน 59,894 คน โดยกลุ่มตัวอย่างกระจายอยู่ทั้ง 66 ชุมชนในสังกัดเทศบาลนครตรัง โดยใช้สูตรคำนวณ ทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครตรัง สมาชิกสภาเทศบาลนครตรัง ผู้อำนวยการกองคลัง จังหวัดตรังและ ผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครตรัง รวม 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) และสัมภาษณ์จนเกิดการอิ่มตัวของข้อมูล

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ชนิด คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ชุด มีรายละเอียดประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมของเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 25 ข้อ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามด้านส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 5 ข้อ
2. ข้อคำถามด้านสร้างความเข้มแข็งของชุมชน จำนวน 5 ข้อ
3. ข้อคำถามด้านด้านการบริหารจัดการ จำนวน 5 ข้อ
4. ข้อคำถามด้านเศรษฐกิจ จำนวน 5 ข้อ
5. ข้อคำถามด้านการสร้างรายได้ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมของเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง

2.2 แบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3

ตอน

ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยการกรอกข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเท่าที่สามารถเปิดเผยได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมของเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง

ตอนที่ 3 การส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมของเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

3.1 แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง

3.3 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จำนวน 381 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

จึงตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

3.4 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

3.5 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะสถานภาพของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

2. วิเคราะห์นโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมของเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3. วิเคราะห์ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง นโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมของเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง

1. นโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมของเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมของเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน

นโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง 5 ด้าน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน	4.11	0.73	มาก
ด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	4.05	0.77	มาก
ด้านการบริหารจัดการ	4.12	0.84	มาก
ด้านเศรษฐกิจ	4.20	0.66	มาก

ด้านการสร้างรายได้	3.99	0.71	ปานกลาง
รวม	4.09	0.74	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบริการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง 5 ด้านโดยรวมทั้ง 5 ด้าน ด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการบริหารจัดการ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการสร้างรายได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.74)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ ผ่านด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.66) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.66) ด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.73) ด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.77) ด้านการสร้างรายได้ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.71) ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากและ ด้านการสร้างรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

2. วิเคราะห์ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง ดังนี้

(1) ด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน นโยบาย ถนนพหุวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม เน้นการมีส่วนร่วมเพื่อนำแนวความคิดกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและทิศทางในการผลิตหรือบริการไปสู่ผู้รับบริการ (2) ด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มีนโยบายส่งเสริมศาสนาวัฒนธรรม กีฬา ประเพณี สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนทุกกลุ่ม สนับสนุนชุมชนให้มีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน (3) ด้านการบริหารจัดการ มีนโยบายการบริหารงานในรูปแบบของชุมชน ในเขตพื้นที่บริการ ทั้งความเป็นอยู่ ความปลอดภัย การคมนาคม การจัดการด้านภูมิปัญญา องค์กรชุมชน และกระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง (4) ด้านเศรษฐกิจ มีนโยบายแก้จน โดยการส่งเสริมการสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้จากการขาย อาหาร/สินค้าเปิดพื้นที่ให้เป็น แหล่งจำหน่ายสินค้าชุมชน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจของชุมชน และ (5)

ด้านการสร้างอาชีพ ส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชนโดยการทำความร่วมมือกับวิทยาลัยสารพัดช่าง นำประชาชนกลุ่มผู้สนใจไปฝึกอาชีพ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมือนกันอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพ

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยง ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

ผลจากการวิจัย พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง 5 ด้านโดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครตรัง มีความพึงพอใจต่อนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง ในด้านต่างๆ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทของผู้บริหารในการนำนโยบายส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง และสามารถช่วยเหลือชุมชนและช่วยลดปัญหาของชุมชนที่อาจเกิดจากความหลากหลายของพหุวัฒนธรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุขสันต์ สุขวฑฒโน (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลจากการวิจัยพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก 1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรม คือการศึกษากระบวนการให้การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานช่วยให้เด็กและเยาวชน ประชาชนเข้าใจและยอมรับซึ่งความแตกต่างในเรื่องของความเป็นชนกลุ่มน้อย ด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ลัทธิความเชื่อ 2) หลักการที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรม คือการร่วมกันของชุมชนชาวพุทธ คือการให้ทาน พุทธจาคะที่ไพเราะ ทำตนให้เป็นประโยชน์ชุมชนชาวอิสลามส่งเสริมให้มีการพัฒนาเปิดกว้างแต่ละชุมชนสู่สังคมอย่างเท่าเทียม

กัน ให้ทุกคนในสังคมหันมาเข้าใจความแตกต่าง และสนใจเรียนรู้ความแตกต่างกับความรู้ที่มีอยู่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน พบว่า มีความพึงพอใจต่อนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เทศบาลนครตรังส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญา ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างเต็มที่ เทศบาลนครตรังมีการส่งเสริมการร่วมกันคิดค้นผลิตภัณฑ์ชุมชนร่วมกับประชาชน มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตามความต้องการของชุมชน จึงทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจ ด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ หทัยชนก คะตะสมบุรณ์ ที่ได้ให้ความเห็นว่าการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนที่เหมาะสมกับชุมชน เพื่อให้เกิดกระบวนการ เรียนรู้ใหม่ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจฐานราก โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหามงคล กานต์ จิตฺตมโฆและ อาจารย์รัตน์ เลิศไพบรود (2563) ได้วิจัยเรื่อง “การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย กรณีศึกษาสังคมพหุวัฒนธรรมใน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า หลักการอยู่ร่วมกันของคน ด้วยการสร้างให้ประชาชนในชุมชน ประตุท่าแพ เข้าใจและยอมรับซึ่งความแตกต่างในเรื่องของแนวคิดวัฒนธรรมประเพณี และความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ลัทธิความเชื่อความสอดคล้องของหลักการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมส่งเสริมให้มีการพัฒนาเปิดกว้างแต่ละชุมชนสู่สังคมอย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยชนก คะตะสมบุรณ์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “เรื่อง การพัฒนาศักยภาพของชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาดำบลเนินศาลา อำเภอโคกพระ จังหวัดนครสวรรค์” พบว่า 1) การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนที่เหมาะสมกับชุมชน เพื่อให้เกิดกระบวนการ เรียนรู้ใหม่ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจฐานราก โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน 2) การพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ของสมาชิกในชุมชนให้เกิด การเรียนรู้ร่วมกัน มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นบนหลักการพึ่งพาตนเองบนฐานปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง 3) คนในชุมชน

มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงทุกด้านโดยเรียนรู้ได้ด้วยเชิงประจักษ์ในพฤติกรรม ผ่านกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนอย่างต่อเนื่อง 4) การเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน การนำชุมชนไปเรียนรู้ร่วมกับชุมชนอื่น และชุมชนพื้นที่อื่นมาเรียนรู้ร่วมกันพร้อม กับการพัฒนานวัตกรรมชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ตระหนักและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำมาสู่การแบ่งปัน ทรัพยากรในการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ผ่านนวัตกรรมของชุมชนในลักษณะที่หลากหลาย ร่วมกัน

2. ด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครตรัง มีความพึงพอใจ ส่งเสริมการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งด้วยตนเอง เช่น การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน จึงทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ เบญจพร บัวนุ้ย ที่ได้ให้ความเห็นว่า ส่งเสริมกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเผชิญปัญหาวิกฤตโดยพัฒนาศักยภาพให้คนในชุมชนรวมกลุ่ม รวมทั้งให้ความสำคัญกับการปรับวิถี คิด และวิธีการทำงานของบุคลากรของภาครัฐจากการเป็นผู้สั่งการมาเป็นผู้สนับสนุนในการจัดการ และแก้ไข ปัญหาของชุมชนเองได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนยะลา (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “กลไกการพัฒนาการปฏิบัติงานของพัฒนากรในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้ศาสนาเป็นฐาน จังหวัดยะลา ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพัฒนากรสำหรับการปฏิบัติงานในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดยะลา คือ ด้านทักษะในการคิดวิเคราะห์ วิจัย เพื่อจัดทำแผนโครงการ/กิจกรรม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมขององค์กรศาสนาในการปฏิบัติงานของพัฒนากรในสังคมพหุวัฒนธรรม 2) กระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรศาสนาในการปฏิบัติงานของพัฒนากรในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดยะลา คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา โดยในการตัดสินใจเริ่มต้นจากการค้นหาปัญหาผ่านการสอบถาม พูดคุย ร่วมกับองค์กรศาสนา เพื่อรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน

และความต้องการของชาวบ้าน จากนั้นจัดลำดับความสำคัญของปัญหาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระหว่างองค์กรศาสนาและพัฒนาร โดยอาศัยข้อมูลจาก จปฐ. กชช 2.ค. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กองทุนชุมชนอื่นๆ รวมไปถึงความถนัด ความสามารถในการเข้าถึงประชาชน มาใช้ในการประกอบการตัดสินใจจัดลำดับความสำคัญ และวางแผนแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ผ่านสื่อกิจกรรม อาทิ เวทีประชาคม ลานวัฒนธรรม และ 3) การสร้างกลไกการพัฒนาการปฏิบัติงานของพัฒนากรในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้ศาสนาเป็นฐานจังหวัดยะลา ควรใช้ทุนทุนทางสังคม อาทิ ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ มีส่วนในการขับเคลื่อนงานพัฒนาในพื้นที่พหุวัฒนธรรมจนสำเร็จเป็นรูปธรรม

3. ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครตรัง มีความพึงพอใจ ต่อการที่เทศบาลนครตรังส่งเสริมการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และเทศบาลนครตรังส่งเสริมให้มีการจัดบุคลากรของเทศบาลนครตรัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ กัลยารัตน์ ทวินตระกูล ที่ได้ให้ความเห็นว่า ให้องค์กรพัฒนาเอกชน มีบทบาท ในการจัดการองค์ความรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ ชุมชน เป็นพี่เลี้ยงที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งของ ชุมชนในการเข้ามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และ บริหารจัดการ และเป็นหน่วยเติมเต็มช่วยเหลือ เกื้อกูลในเรื่องที่ชุมชนขาดแคลน ประสบปัญหา เร่งด่วนได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ การดูแลและเยียวยาผู้ด้อยโอกาส เด็ก สตรีและ ผู้สูงอายุ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสินี โสภากล (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ได้ทำการศึกษาเรื่องมองพหุวัฒนธรรมผ่านมิติความมั่นคงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” ผลจากการศึกษานั้นพบว่าหลักการของพหุวัฒนธรรมถูกบรรจุไว้ในแผนนโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในพื้นที่ความขัดแย้ง ลดความหวาดระแวงและสร้างความไว้วางใจต่อผู้คนในพื้นที่อีกครั้งหลังจากเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงยืดเยื้อที่ส่งผลต่อความไว้วางใจระหว่างกันลดลง แต่อย่างไรก็ตามพบว่าการแปลงนโยบายของเจ้าหน้าที่รัฐนั้นไม่ได้มีความเข้าใจในหลักการของพหุวัฒนธรรม เกิดการตีความแตกต่างกันออกไป ไม่เป็นไปใน

ทิศทางเดียวกัน อีกทั้งหลักการของพหุวัฒนธรรมไม่ได้ปรากฏจนส่งผลต่อการนำไปปฏิบัติในพื้นที่ นอกจากนั้นแล้ว การออกนโยบายโดยไม่มีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ทำให้ประชาชนมองว่าพหุวัฒนธรรมที่ถูกจัดตั้งโดยรัฐนั้นเป็นหนึ่งในแนวทางการผสมกลมกลืนจนไม่สามารถสร้างความไว้วางใจระหว่างกันได้ทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ

4. ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อนโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครตรัง มีความพึงพอใจ ต่อเทศบาลนครตรังที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ จิราวัฒน์ ณ ตะกั่วทุ่ง ที่ได้ให้ความเห็นว่า การส่งเสริมให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เป็นต้นทุนในการผลิต มีการรวมกลุ่มเพื่อการผลิตการจำหน่ายผลผลิต เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มีอาทิเช่นภูมิปัญญาท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ กาญจนา หนูอุไร ที่ได้ให้ความเห็นว่า นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการจัดงานตามเทศกาล และกิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจจากการออกร้านขายของและการท่องเที่ยว รวมทั้งฝึกอบรม ถ่ายทอดองค์ความรู้และให้คำปรึกษาเชิงลึกเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการของฝากของที่ระลึก เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติพิทย์ จันทมาศ และคณะ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประเพณีสองศาสนาในสังคมพหุวัฒนธรรมกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนกรณีศึกษา: ชุมชนตาบดตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง” พบว่า ชุมชนตะโหมดเป็นชุมชนพหุวัฒนธรรมที่มีประเพณีสองศาสนา เป็นประเพณีสำคัญและมีการสืบทอดมายาวนาน ซึ่งเป็นประเพณีที่ให้ความสำคัญกับการนับถือบรรพบุรุษ การให้เกียรติซึ่งกันและกัน และการทำบุญร่วมกันระหว่างชาวไทยพุทธและไทยมุสลิม สำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนในประเพณีสองศาสนา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ การติดต่อประสานงาน การจัดเตรียมอาหาร และการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณี นอกจากนี้ยังมีคนจากภายนอกชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอีกด้วย จากการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน สำหรับแนวทางในการส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณี

สองศาสนา ได้แก่ การปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของ ประเพณีสองศาสนา การนำเรื่องราวของประเพณีสองศาสนาไปจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น การ ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับชุมชนสองศาสนา และการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอก ได้รู้จักประเพณีสองศาสนา

5. ด้านการสร้างอาชีพ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อนโยบายการส่งเสริม ศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครตรัง มีความพึงพอใจต่อ เทศบาลนครตรัง ที่ส่งเสริมให้มีการกระจายรายได้ไปยังครัวเรือน กระจายเต็มพื้นที่ และส่งเสริมให้มีการลด รายจ่าย ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ กาญจนา หนูอุไร ที่ได้ให้ความเห็นว่า ควรส่งเสริม กลุ่มอาชีพต่างๆและให้การสนับสนุนการสร้างอาชีพที่หลากหลาย ในทุกกลุ่มอาชีพ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิทรา สุขสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรม ตำบลคลองน้ำใส อำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่าชุมชนมี ความเป็นเอกลักษณ์มีความโดดเด่นทั้งทางด้านวิถี ชีวิต ประเพณีวัฒนธรรมเช่นเดียวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวพบว่า แหล่งท่องเที่ยวมี ศักยภาพด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวสูง เนื่องจากมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และมีความ เป็นมาอย่างยาวนาน ส่วนศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการเข้าถึง พบว่ามี ศักยภาพอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากยังไม่มีความพร้อมในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกและ เส้นทางสัญจร และในส่วนของกรณีมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วม ในภาพรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงานและ ปฏิบัติการ ด้านการติดตามและประเมินผล มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการ วางแผนและด้านการรับผลประโยชน์ มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

นโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง คือ 1. ด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน นโยบาย ถนนพหุวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม เน้นการมีส่วนร่วมเพื่อนำแนวความคิดกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและทิศทางในการผลิตหรือบริการไปสู่ผู้รับบริการ 2. ด้านการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชน มีนโยบายส่งเสริมศาสนาวัฒนธรรม กีฬา ประเพณี สร้างความเข้มแข็ง ให้แก่ประชาชนทุกกลุ่ม สนับสนุนชุมชนให้มีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการ พัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน 3. ด้านการบริหารจัดการ มีนโยบายการบริหารงานใน รูปแบบของชุมชน ในเขตพื้นที่บริการ ทั้งความเป็นอยู่ ความปลอดภัย การคมนาคม การ จัดการด้านภูมิปัญญา องค์กรชุมชน และกระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง 4. ด้านเศรษฐกิจ มี นโยบายแก้จน โดยการส่งเสริมการสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้จากการขาย อาหาร/สินค้าเปิดพื้นที่ ให้เป็น แหล่งจำหน่ายสินค้าชุมชน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจของชุมชน และ 5. ด้าน การสร้างอาชีพ ส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชนโดยการทำความร่วมมือกับวิทยาลัยสารพัดช่าง นำ ประชาชนกลุ่มผู้สนใจไปฝึกอาชีพ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ทักษะในการประกอบ อาชีพที่เหมือนกันอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพ นโยบายการส่งเสริมศักยภาพชุมชนใน สังคมพหุวัฒนธรรมเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก มี ข้อเสนอแนะ ดังนี้ นโยบายเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมในประเทศไทยไม่มีปรากฏอย่างเป็นรูปธรรม ที่ชัดเจนมากนักในช่วงเวลาที่ผ่านมา จะเห็นว่าภาพลักษณ์สังคมไทยเป็นภาพของสังคมที่รัก สงบ คนไม่ว่าชาติใดภาษาใดต่างอยู่อาศัยในสังคมไทยด้วยความสงบสุขตลอดมา ความ หลากหลายทางวัฒนธรรมเหล่านี้ถูกจัดการด้วยนโยบายทางการเมืองที่พยายามสร้างความเป็น ไทยให้กับชาติพันธุ์ต่างๆ ได้อย่างแยบยล

อย่างไรก็ตามบทสรุปของงานวิจัยชุดความหลากหลายทางวัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาภายใต้โครงสร้างการปกครองและการสถาปนารัฐไทยสมัยใหม่ ส่งผลกระทบต่อ การอ้างชาติพันธุ์และการสังสรรค์ทางวัฒนธรรมของผู้คนกลุ่มต่างๆ โดยการใช้ภาพความเป็น ไทย วัฒนธรรมไทย เชื้อชาติไทยมาดบังผู้คนกลุ่มอื่นๆ การครอบงำของรัฐสมัยใหม่ทำให้กลุ่ม ชาติพันธุ์รู้สึกถึงความไม่เท่าเทียม ต่ำต้อยทางวัฒนธรรม และการสูญเสียพื้นที่ทางวัฒนธรรม การพัฒนาแบบทุนนิยมทำให้วัตถุเข้ามาครอบงำคุณค่าและวัฒนธรรมท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- ฉัญฉุวรินทร์ ภักดีธนกิตต์. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาความประพฤติของมนุษย์ ในพระพุทธศาสนาเถรวาทกับศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก. ใน วิทยานิพนธ์พุทธ ศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุขสันต์ สุขวฑฒโน, พระเมธีวราญาณ และสมหญิง ลมูลพัทตร์. (2564). การอยู่ ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัด สุพรรณบุรี. วารสาร มจรบาลีศึกษาพุทธโฆสปริทรรศน์, 7(1).
- พระมหามงคลกานต์ จิตธมโม และอาภรณ์รัตน์ เลิศไพบรود. (2563). การอยู่ร่วมกันของคนใน สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทยกรณีศึกษาสังคมพหุวัฒนธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 5(3).
- วิลาสินี ไสภาพล. (2565). มองพหุวัฒนธรรมผ่านมิติความมั่นคงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. Journal of Human Rights and Peace Studies, 8(1).
- สินิทธา สุขสวัสดิ์. (2565). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรม ตำบลคลองน้ำ ไส อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรม ท้องถิ่น, 8(2).

หทัยชนก คະตะสมบุรณ์. (2563). การพัฒนาศักยภาพของชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานราก
อย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์. วารสาร
สันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 8(2).